

บทที่ 3

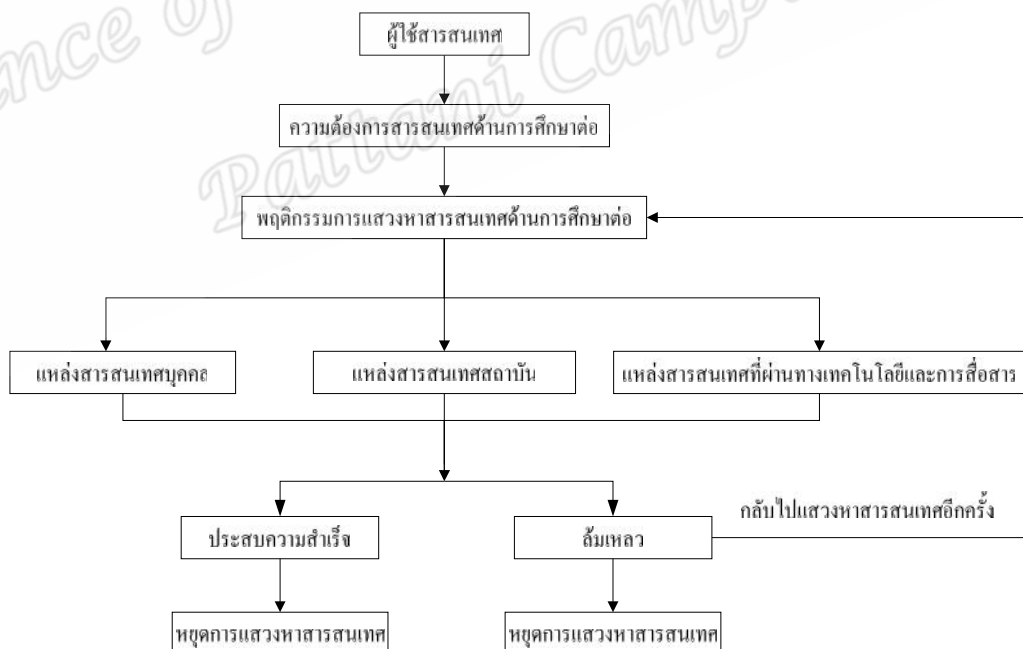
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง ความต้องการสารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กำหนดวิธีการวิจัยและดำเนินการดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี เป็นการประมวลแนวคิดในการศึกษาความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ โดยการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแบบพฤติกรรมสารสนเทศของ Wilson และนำตัวแบบดังกล่าวมาดัดแปลง และสร้างตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ ดังภาพประกอบ 10

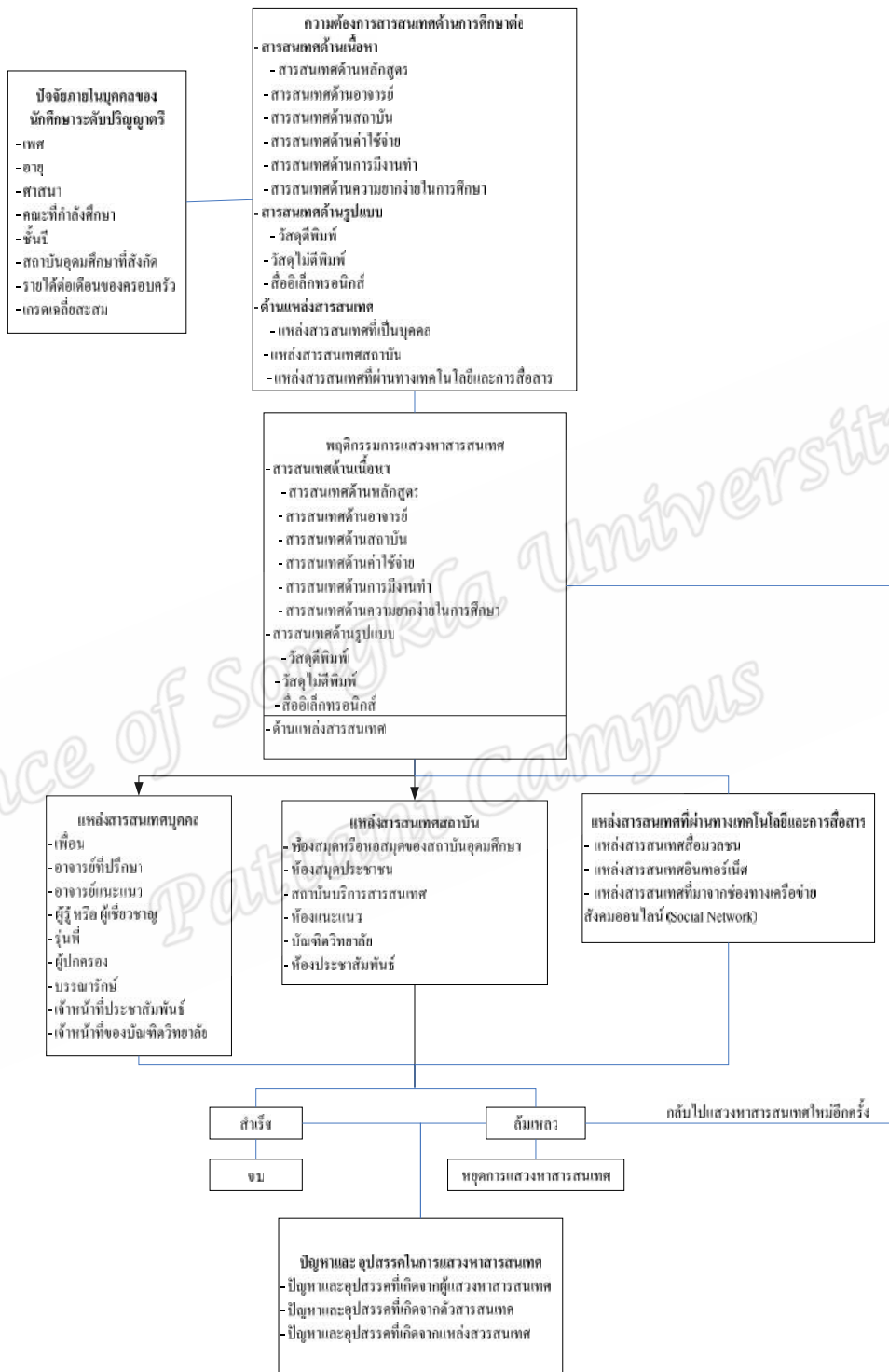
ภาพประกอบ 10 ตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ

จากภาพประกอบ 11 สามารถอธิบายเป็นกระบวนการ ได้ดังนี้

- 1) เมื่อผู้ใช้สารสนเทศ มีความต้องการสารสนเทศด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
- 2) ผู้ใช้จะมีพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ โดยพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศนั้น จะเริ่มต้นแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศใดก่อนก็ได้ และผลจากการแสวงหาสารสนเทศนั้น แบ่งเป็น 2 กรณี คือ ประสบผลสำเร็จ และล้มเหลว
- 3) เมื่อผู้ใช้สามารถแสวงหาสารสนเทศที่ตนต้องการได้ แสดงว่าการแสวงหาสารสนเทศครั้งนั้น ประสบผลสำเร็จ และจะสิ้นสุดกระบวนการแสวงหาสารสนเทศนั้น
- 4) หากมีการแสวงหาสารสนเทศแล้ว ไม่ได้รับสารสนเทศที่ต้องการหรือไม่พอใจกับสารสนเทศที่ได้รับ นั่นคือ การแสวงหาสารสนเทศเกิดความล้มเหลว ผู้ใช้อาจหยุดการแสวงหาสารสนเทศ หรืออาจจะย้อนกลับไปค้นหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอีกครั้งหนึ่ง

จากตัวแบบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ปรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎี ดังนี้

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ภาพประกอบ 11 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

จากภาพประกอบที่ 11 สามารถอธิบายเป็นกระบวนการ ได้ดังนี้

1) เมื่อนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยจำแนกความต้องการสารสนเทศ ออกเป็น 3 ด้าน คือ ความต้องการด้านเนื้อหาของสารสนเทศ ด้านรูปแบบของสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ

2) นักศึกษาจะมีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศ โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านเนื้อหาของสารสนเทศ ด้านรูปแบบของสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ

ในการแสวงหาสารสนเทศนั้น จะมีการแสวงหาจากแหล่งสารสนเทศ ซึ่งจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสถาบัน และแหล่งสารสนเทศที่ผ่านทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศนั้น จะเริ่มต้นแสวงหาสารสนเทศ จะเริ่มต้นจากแหล่งใดก่อนก็ได้ และผลจากการแสวงหาสารสนเทศนั้น แบ่งเป็น 2 กรณี คือ ประสบผลสำเร็จและล้มเหลว

3) เมื่อนักศึกษาสามารถแสวงหาสารสนเทศที่ตนต้องการได้ แสดงว่าการแสวงหาสารสนเทศครั้งนั้น ประสบผลสำเร็จ และจะสิ้นสุดกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ

4) หากมีการแสวงหาสารสนเทศแล้ว ไม่ได้รับสารสนเทศที่ต้องการหรือไม่พอใจกับสารสนเทศที่ได้รับ นั่นคือ การแสวงหาสารสนเทศเกิดความล้มเหลว นักศึกษาอาจจะหยุดการแสวงหาสารสนเทศ หรืออาจจะย้อนกลับไปค้นหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอีกครั้งหนึ่ง

2. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยของรัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกชั้นปี ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 9,008 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 388 คน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ ± 5

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{9,008}{1 + 9,008(0.05)^2} = 387.4408 \approx 388$$

จากสูตรดังกล่าวคำนวณ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 388 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ ± 5

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัย มีการกระจายในจำนวนเท่ากัน โดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละมหาวิทยาลัย} = \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละมหาวิทยาลัย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}$$

เมื่อแทนค่าจะได้

$$\begin{array}{l} \text{จาก ว ลุ่ม ่วย่าง มหาวิทยาลัย} \\ \text{สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี} \end{array} = \frac{4,703}{9,008} \times 388 = 202.571 \approx 202$$

$$\begin{array}{l} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย} \\ \text{ราชภัฏยะลา} \end{array} = \frac{3,618}{9,008} \times 388 = 155.837 \approx 156 \text{ คน}$$

$$\frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย}}{\text{นราธิวาสราชนครินทร์}} = \frac{687}{9,008} \times 388 = 29.591 \approx 30 \text{ คน}$$

จากการเทียบบัญชีไตรยางค์ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด

1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่จำแนก

มหาวิทยาลัยที่สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	4,703	202
	3,618	156
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	687	30
รวม	9,008	388

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยภายในบุคคล

จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำแนกได้ ดังนี้

- 1)
- 2)
- 3)
- 4) ชั้นปี
- 5)
- 6) รายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- 7)

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ความต้องการสารสนเทศด้านศึกษาต่อระดับปริญญาโท
- 2) พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อระดับปริญญาโท

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลของความ ต้องการสารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ การแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ จากบทความจากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ และวารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2. สร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศด้านการศึกษาต่อ การแสวงหาสารสนเทศด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามไว้ดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ปัจจัยภายในบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ อายุ ศาสนา ชั้นปี สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ

ด้านการศึกษาต่อระดับปริญญาโท แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาของสารสนเทศ ด้าน นเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ

3 เป็นแบบสอบถาม ปัญหาและอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศด้าน การศึกษาต่อระดับปริญญาโท แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากผู้แสวงหา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากตัวสารสนเทศ_และปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากแหล่ง

3. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำเสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ ตรวจสอบเนื้อหาและความถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแก้ไขและนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ก่อน นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับนักศึกษา

5. ดัดกลับคืนมาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูล สถานที่เก็บข้อมูล นทร์ วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบจำนวน 388

ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1

1.2 ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนเพื่อนำมารวบรวมและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การตรวจสอบข้อมูล

2.1 ผู้วิจัย

ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของ

ข้อมูล

2.2 หากพบว่าแบบสอบถาม ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่ม เพื่อให้มีความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ครบตามจำนวน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยใช้สูตร (ล้วน , 2536)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

X

$\bar{X}$

ค่าเฉลี่ย

n จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 $\sum$
 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

P ค่าร้อยละ
 f ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
 N

2. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยใช้สูตร

$$r = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

n ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2

3. วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าไคสแควร์ (Chi - Square Test) ปัจจัยส่วนบุคคล และความ
 ต้องการสารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 สถาบันอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้สูตร (, . . .)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

	t^2	ค่าสถิติไคสแควร์
	O_i	ความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)
	E_i	(Expected Frequency) ซึ่งมีค่าเท่ากับ จำนวน
ข้อมูลคูณด้วย		สัดส่วนที่คาดหวัง
	k	จำนวนกลุ่มหรือจำนวนระดับ
	n	จำนวนตัวอย่าง
	p_i	สัดส่วนของประชากรที่มีลักษณะหรือระดับที่ i
	**	$E_i = np_i$ **

Prince of Songkla University
Pattani Campus